

09/09/2026

ממצאים ראשוניים מניטור אירוע פריחת האצות אוגוסט-ספטמבר 2026 חקר ימים ואגמים לישראל

מול חופי ישראל מתרחש בימים אלה אירוע פריחת אצות חריג בעצימותו, שחקר ימים ואגמים לישראל מנטר מסביב לשעון מאז זוהה. הממצאים הראשוניים מצביעים על אירוע פריחת אצות שהחל מאזור דלתת הנילוס והוסע על ידי זרמים לחופי ישראל. ניתוח דיגומי המים מצביע על כניסת מים מתוקים ומועשרים בחומרי הזנה מדרום אשר תורמים לפריחת אצות חריגה בעצימותה מול חופי ישראל, ללא עדויות לאצות רעילות. הניטור והמעקב נמשכים באמצעות הפלגות ניטור שבועיות וניטור יומי מקומי, במטרה לעקוב אחר ההתפתחות וההשתרעות של הפריחה הדינמית, לבנות הערכת מצב עדכנית ולחזות את המשך האירוע ואת השינויים הצפויים, כבסיס לייעוץ מדעי למשרדי הממשלה ולמקבלי ההחלטות.

חקר ימים ואגמים לישראל החל לנטר אירוע עכירות חריג במי הים התיכון, שזוהה לראשונה ב-30 באוגוסט 2026. עם קבלת הדוגמאות הראשונות ממתקני ההתפלה נפתח מאמץ ניטור מרוכז של חוקרי וחוקרות המכון וצוותי המעבדה. המאמץ כולל הפלגות ניטור שבועיות וניטור יומי מקומי, איסוף דגימות מהים, בדיקות מעבדה וניתוח הממצאים המצטברים.

ממצאים ראשוניים

על פי הנתונים שנאספו עד כה אודות אירוע פריחת האצות, מניתוח תמונות לוויין, מודלים, ואנליזות כימיות וביולוגיות של מי הים עולה כי:

- מקור העכירות במי הים זהה כאירוע פריחת אצות.
- בדוגמאות מי הים שנאספו נמצא מגוון של יצורים מיקרוסקופיים הכולל רכיב משמעותי של ציאנובקטריה מסוג *Synechococcus* יחד עם מכלול רב של יצורים (מיקרואורגניזמים) אחרים.
- ממצאי ההפלגה הראשונה מעלים כי שכבת הפריחה בים משתרעת עד למרחק של כ-15 ק"מ מהחוף ובעלת עובי של כ-20 מטר. יצוין כי התופעה דינמית, ומרחק ההשתרעות מהחוף משתנה מצפון לדרום.
- נתוני החיישנים ודוגמאות המים הראו כי בהשוואה לנתוני הניטור הלאומי השנתי של הים התיכון, בשכבת המים העליונה קיימת ירידה במליחות המים ועלייה בריכוזי פוספט וסיליקה מצפון לדרום.
- נכון ל-9 בספטמבר 2026 לא נראים שיפור או דעיכה באירוע פריחת האצות ולכן חקר ימים ואגמים לישראל ממשיך לנטר את מי הים.

• משמעות ראשונית של הממצאים, ככל שניתן לקבוע בשלב זה, היא שכניסת מים מתוקים ומועשרים בחומרי הזנה היא הגורם הסביר להתפתחות הפריחה.

מובהר, כי מדובר בממצאים ראשוניים, וכי עבודת הדיגום, הניתוח והאימות המדעי נמשכת. ככל שיצטברו נתונים נוספים, תיבחן התמונה מחדש ותעודכן בהתאם.

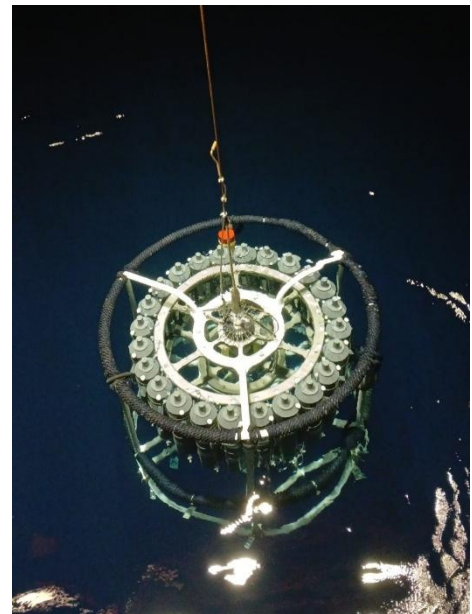
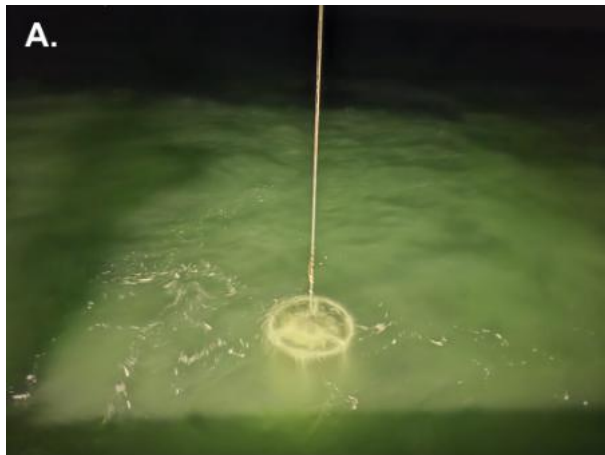
חשיבות המחקר והניטור

אירועים סביבתיים מתפתחים מחייבים יכולת מדעית רציפה, זמינה ומהירה. בזמן שבו נדרשת תמונת מצב אמינה, תפקידו של חקר ימים ואגמים לישראל כמכון המחקר הלאומי הוא לספק את התשתית המדעית הנדרשת להבנת המתרחש במערכת הימית והסביבתית. עשרות שנות של ניטור לאומי רצוף בים התיכון הן השעון שמולו נמדד האירוע הנוכחי: בלי סדרת הבסיס הזו לא ניתן לקבוע אם הערכים הנמדדים חריגים.

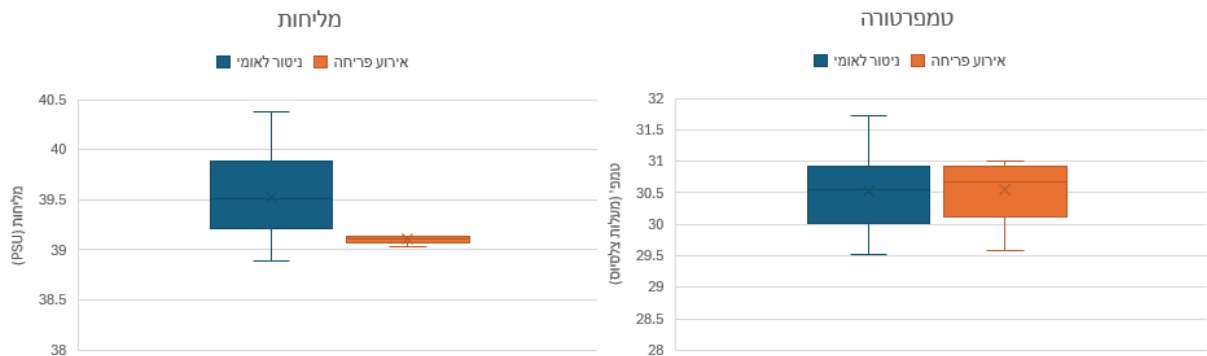
המשך עבודה ופרסום מאגר נתונים

מערך הניטור של חקר ימים ואגמים לישראל ממשיך לפעול גם בימים אלה. הצוותים ימשיכו לבצע דיגומים, בדיקות וניתוחים, להשוות את הממצאים לנתונים קודמים ולעקוב אחר השינויים באירוע.

המכון פועל בשיתוף עם כלל הקהילה המדעית בארץ: דוגמאות מים מהאירוע מועברות למעבדות ולחוקרים ממוסדות אקדמיים ברחבי הארץ, ובקרב יפרסם המכון באופן פתוח את הנתונים הגולמיים מההפלגות ואת נתוני המעבדה, כדי שכל חוקר וחוקרת יוכלו לנתח אותם ולתרום לפיתוח פתרונות.

משמאל עכירות המים כפי שצולמה בלילה שבין 1 ל-2 בספטמבר 2026 בעת הורדת דוגם מים (רוזטה). בתמונה מימין – לשם השוואה, עכירות המים כפי שנצפתה ביולי 2026 במהלך הפלגת הניטור הלאומי (קרדיט: חקר ימים ואגמים לישראל)

השוואה בין ערכים רב שנתיים (כחול, ניטור לאומי) לבין נתוני הסקר (כתום, אירוע פריחה) עבור חתך אשקלון. ימין, ערכי טמפ', שמאל, מליחות. בפרט, בהשוואה לחמש השנים האחרונות, נמצא כי המליחות באזור אשקלון נמוכה ב-0.8 יחידות PSU. פער זה שקול לתוספת של כ-2% של מים מתוקים.

תוצאות מתוך נתוני אנליזות
מטאגנומיקה בדגימות אשקלון
מ-30.8.2026 ופלמחים מ-
31.8.2026. התרשים מסכם את
השיוכים היחסיים של רצפי גנים
ריבוסומליים שנקראו מתוך כלל
ה-דנ"א שנדגמו ממי הים באזור
הפריחה.

נתונים של ריצוף מטאגנום - כלל הדנ"א בדוגמאות אשקלון ופלמחים

